

Enric Tubert i Canada
Historiador de l'Act

Adrià Ciurana Geli
Artista

Jordi Mitjà
Artista

Josep Vallès Rovira
Membre Associació Catalana Internacional Crítics d'Act
(ACCA, AICA)

De tant en tant un té l'oportunitat de veure alguna proposta expositiva que, de veritat, trenca motllos i que, consegüentment, acaba resultant una bona oportunitat per a la reflexió. Quan això passa solem estar davant d'un exercici autèntic de disciplina per part de l'autor i, en molts casos, assistim a un exercici d'exploració dels propis límits per part del creador.

Duran al Paradís és una experiència molt peculiar on la planificació i l'atzar es barregen d'una manera singular i on els límits del concepte d'autoria es dilueixen. Concebuda com un projecte en el qual Miquel Duran (1954), des de l'admiració que sent per Joan Paradi (1941), decideix retre-li homenatge de la millor manera que es pot fer: oferint-li treballar plegats, en una experiència entorn dels conceptes d'identitat i alteritat, en la qual l'obra d'un i altre es fonguin en una sola.

Val a dir que aquests dos artistes, més enllà de compartir territori, han esdevingut autèntics amics i el primer sempre ha valorat molt la solidesa del treball figuratiu, present en les primeres obres de Paradi, i la força dels seus exercicis abstractes posteriors. Aquest, en canvi, sempre ha manifestat admiració i respecte per la capacitat de Duran de generar un llenguatge molt eclèctic, carregat de simbolisme i construït sobre una base conceptual molt elaborada.

Duran és un artista sempre fidel a una manera de treballar en la qual els motors de l'obra són el diàleg persistent amb la matèria i la constant atenció al poder suggeridor que cada nou element introduït en una peça aporta al sentit global del conjunt. En aquesta ocasió dona un pas més endavant i, guiat pel desig de retre homenatge a un artista que ell admira, explora noves dimensions de la seva obra a partir d'allò que l'altre (Paradi) hi vulgui dir o hi vulgui introduir.

Després d'un llarg procés de maduració de la idea inicial, el projecte s'ha concretat en 10 teles de 195 x 136 cm en les quals Duran defineix els fons, articula la geometria, recicla material gràfic i un cop ja les ha resolt, les porta al cafè Astoria de Figueres, lloc on han establert el seu estudi comú, i allà les ofereix a Paradi i resta a l'espera que aquest hi faci intervencions figuratives puntuals. Es tracta de miratges sorgits entre l'estructura formal i matèrica preparada per Duran, ideats o descoberts per Paradi: autèntics fantasmes que Paradi atrapa entre la teranyina ordida per Duran.

El resultat és molt proper al que es busca en el jazz. Si bé és cert que Duran és qui defineix la melodia general de la peça, també ho és que no renuncia a fer solos instrumentals i aquests, juntament amb els solos de Paradi, són els que acaben donant personalitat i tempera a l'obra. Tot això és possible perquè cada un dels solistes confia en el fet que les aportacions de l'altre l'enciquiran i l'obligaran a créixer i també és cert que, lluny de deixar-se dur per un impuls suïcida, junts s'atreveixen a córrer riscos perquè la base compositiva està definida i els permet retornar al tema quan així ho decideixen. Tot és doncs un exercici de càlcul o d'improvisació, segons el moment del procés.

Si acceptem la premissa que exposar és sempre un acte de coherència i de generositat per part de l'autor, davant la proposta *Duran al Paradís* haurem de concloure que aquí això es compleix doblement, ja que en aquesta ocasió, més enllà de la pèrdua de control sobre la pròpia obra que l'artista assumeix en oferir-la a la interpretació del públic, prèviament hi ha hagut un gest mot poc comú d'alteritat entre els dos artistes.

De França cireres, d'Espanya el vi, patates d'Eivissa, de l'Àsia l'esperit, d'Itàlia l'idioma, de Duran la pintura, les darreres textures dades damnades, diabòlicament dibuixades, divins devessalls de desvetlla, delides denses, de Paradi el dibuix, parit peregrí, pactat pollicom, pagà i papal, pouant presagis, post pòstum, paladejat paralitzat i pintat i prou. De la D la P i de la P la D ducable i percètua.

Novembre 2011
Cita amb en Miquel i en Joan a l'Astoria.

Visito uns artistes que han decidit, des de fa mesos, trobar-se de tant en tant per conversar a l'Astoria. Aquest diàleg inusual i únic l'han iniciat en Miquel Duran i en Joan Paradi en forma de col·laboració pictòrica. Ho fan amb el permís del senyor Lluís Duran que, com un mecenes d'abans, els ha deixat instal·lar temporalment a les entranyes del local perquè pintin sense complexos.

No sóc crític d'art, conec a aquests dos artistes per una qüestió de proximitat i territori. Del cafè de l'Astoria en tinc molt presents els calamars a la romana que cuinava la senyora Fuensanta, que després va aprendre a fer la meua mare, i per rumors o llegenda urbana, allò que costat dels americans del Pení. Duu posat un MP3 a un volum que li permet entrar i sortir de la conversa. A un costat de la sala hi ha un mural amb músics negres. En Miquel comenta que probablement sigui un Massot, però no està signat. Al fons de la sala s'endevina un escenari infranquejable, l'espai s'erigeix en un temple perfecte per a la comunicació entre ells dos. Semblen músics fent improvisacions lluny d'estàndards rovellats.

M'ha rebut en Miquel; en Joan és a dins mirant un cent figura estintolat a la paret que sembla inacabat. Aquest taller efímer l'han instal·lat en una estança àmplia, ara un magatzem del cafè. La il·luminació l'han relegada a una sola làmpada amb una potència que no supera els 60 w. En Joan m'explica que quan ell tenia vint anys, allà hi anava a escoltar jazz, al costat dels americans del Pení. Duu posat un MP3 a un volum que li permet entrar i sortir de la conversa. A un costat de la sala hi ha un mural amb músics negres. En Miquel comenta que probablement sigui un Massot, però no està signat. Al fons de la sala s'endevina un escenari infranquejable, l'espai s'erigeix en un temple perfecte per a la comunicació entre ells dos. Semblen músics fent improvisacions lluny d'estàndards rovellats.

Tota la iniciativa per dur a terme aquestencontre ha estat d'en Miquel. Ell no pot obviar l'etapa més "realista" d'en Joan, l'aprecia com a artista i com a persona. En Miquel és, sense cap mena de dubte, un dels pocs que sap torear-lo. El pura sang d'en Joan s'esmuny des de fa anys per no enfrontar-se a la disciplina, a l'obra, enfrontant-s'hi segon rece segon des del no fer. En Miquel, per contra, és absolutament disciplinat, pinta diàriament i construeix una obra que creix i que es fa sàvia.

L'un pensa la pintura fugint d'ella i l'altre la pensa aplicant-se intensa i obsessivament. L'encontre d'aquests pols oposats suposa un rept. Són com la nit i el dia, en l'instant que es toquen. Tots dos però, estimen l'ofici de pintar i són gats vells. De tant en tant s'esbatussen per retrobar-se i reconciliar-se, s'expliquen històries i anècdotes que els embarquen en noves discussions. La mateixa estratègia la podem aplicar en cada centímetre quadrat d'aquests nou o deu quadres pintats a quatre mans a l'Astoria.

Ambdós parteixen del respecte i la coneixença per perdre's en les interioritats de la pintura que fa l'altre. S'interpel·len com les bestioles que coneixen els corriols i les dreceres per dur a bon port una obra. Sobreviuen en l'espessor dels esbarzers i els marges. S'hipnotitzen per abduir al públic amb una obra que s'ha de mirar de lluny i de la vora, que és abstracta i figurativa, que es fa i es desfà, arrogant i benèvola, sarcàstica, infantil i definitivament universal. El tàndem *Duran al Paradís*, funciona.

Marxo Rambla avall, he fet fotos i he conversat amb ells. Avui entenc una mica millor la pintura i els pintors que la fan.

fotos MPS

fotos Jordi Mitjà

DURAN AL PARADÍS

DURAN AL PARADÍS
Miquel Duran
Joan Paradi

Del 25 de novembre de 2011
al 19 de febre de 2012
Espai Cultural La Ciutatella

Producció:
Ajuntament de Roses
Cultura i Patrimoni

Textos:
Miquel Duran, Enric Tubert, Adrià
Ciurana, Jordi Mitjà, Pep Vallès

Assessorament lingüístic:
Oficina de Català de Roses

Disseny gràfic:
Manel Góvalos / Visible

Fotografia del quadre:
Josep Algans

Impressió:
Gràfiques Tcayter, Figueres

Agraïments:
Gràcies als autors dels textos i de les
fotografies
Un agraïment especial a Lluís Duran, que
ens ha cedit l'espai de l'Astoria per a
la realització d'aquest projecte

Una producció de:

